

Mine Erindringer om min Tid som Bedemand.

af Elenius Bach, Ålum.

Elenius Bach.

Jeg startede som Bedemand i 1939 og drev Forretningen i ca. 25 Aar. Landet var inddelt i Sogne, dette var Aalum Sogn som var mit Distrikt. Det var dengang den lokale Snedker som Folk henvendte sig til, naar der skete et Dødsfald, før min Tid var det Kresten Jensen kaldet Krøn Jonsen. Jeg tror endda han lavede Kisterne selv paa hans Værksted, jeg synes jeg mindes som Barn at han altid havde en staaende tildækket paa hans Værksted, klar til brug. Da jeg begyndte var der oprettet en Fabrik i Randers. Det var Snedker Hejlskov som startede i Jernbanegade. Det blev senere Hejlskov og Sønner, som saa flyttede den op paa Mariagervej, og der ligger den ogsaa i Dag men har skiftet Ejer.

Naar der skete et Dødsfald, henvendte Familien sig til mig, saa jeg kunne begynde Forberedelserne til Begravelsen, men jeg maatte ikke foretage mig noget, før Lægen havde udstedt Dødsattesten og Ligsynsmændene havde været der; det var dengang Kristian Krestensen, Tækkemand og Landmand, og Karl Halkjær, Landmand, begge Aalumboere.

Naar det var gjort udtog de den Kiste, som de ønskede, efter et Katalog som jeg havde fra Hejlskov. Prisen dengang var mellem 300 og 400 Kr. efter Udseende og Udførelse. Naar det var gjort, cyklede jeg saa til Randers og købte Kisten, og samtidig ringede jeg til Vognmand Pedersen i Svinding om at tage den med og levere den paa Bopælen.

Kisten var fra Fabrikken foret med Karduspapir, og fyldt tilpas med Høvlspaaner, for at vedkommende ikke skulle ligge for lavt, og maaske ogsaa for at opsuge eventuel Vædske. Saa gik vi over til det væsentlige med at lægge vedkommende i Kisten. Det var som Regel en fra Familien som hjalp mig, men der var enkelte Tilfælde, hvor de ikke kunne. Saa havde jeg en bestemt Kone til at hjælpe mig. Der var Ligtøj med Kisten, det bestod af Lagen, Dyne, Trøje og en Serviet til at lægge over Ansigtet. Det bestod af Lærred, men senere blev det ogsaa fremstillet af Kreppapir, og saa skulle der passes godt paa, for det var let at jage en Finger igennem.

Naar det var gjort, blev Kisten opstillet i det lettest tilgængelige Rum paa Stedet paa et Par Skamler, som jeg laante i Kirken; men der var ogsaa Tilfælde hvor vi maatte have Rammer og Sprosse fjernet i et Vindue for at komme den vej ud, og nogle Gange blev den ogsaa stillet i en Vognport.

Nu skulle vedkommende saa staa i ca. en Uge uden Laag, saa Familie og Venner kunne se ind hver Dag; jeg sørgede ogsaa for Kistepynt, som jeg fik leveret af en bestemt Gartner eller Blomsterhandler, til at lægge paa Laaget. Men det maatte ikke lægges paa, før vedkommende var sunget ud af Degn og Følge. Saa kom transporten til Kirken, det skete paa flere Maader, inden for en afstand paa 200 til 300 Meter blev Kisten baaret; jeg var med med Skamlerne, saa de der bar, kunne faa en Hvil, efter som der var behov for det. Der har ogsaa været tilfælde, hvor de selv har kørt med Hestevogn pyntet med Grangrene og Blomster, men ellers var det mest Vognmand Pedersen fra Svinding, som stod for Transporten i Gran- og Blomsterpyntet Lastvogn. Det med Papirerne, der skulle til for Bisættelsen sørgede Familien selv for. De henvendte sig til Degnen, som saa sammen med Præsten sørgede for det fornødne.

Efter Krigen blev det noget anderledes, da blev det saadan, at jeg kunne leje en Rustvogn ved et Bedemandsfirma i Randers. Det blev jo noget nemmere, men saa blev der til gengæld flere, der døde paa Sygehuset, og saa blev det jo mig, der skulle sørge for Papirene. Det foregik paa den Maade, at jeg hentede Dødsattesten paa Sygehuset, og henvendte mig hos Kordeggen i Sct. Peders Sogn som udførte det fornødne. Men det blev jo mere besværlig at leje en Rustvogn, da Begravelsesforretningen, der havde en saadan, jo helst ville staa for det hele, og saa opgav jeg og holdt op.

Elenius Bachs hjem i Ålum.